

specifikace: Uplatňuje-li člen družstva vůči žalovanému družstvu nárok, který je odvozen od práv člena družstva ve smyslu § 575 odst. 1 zákona o obchodních korporacích, je k příslušnému sporu dána věcná příslušnost krajských soudů podle speciálního ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) občanského soudního řádu.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

§ 575 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních korporacích (ZOK)

Ncp 796/2020

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného v právní věci

žalobce: **J. K.**
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Kučerou
sídlem Sloupská 135, 473 01 Nový Bor

proti
žalovanému: **Okresní stavební bytové družstvo XY, IČO XY**

o uložení povinnosti umožnit nahlédnout do zápisu z jednání představenstva družstva,
vedené u Okresního soudu v České Lípě pod sp. zn. 37 C 242/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.**
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Krajskému soudu v Ústí nad Labem.**

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou doručenou Okresnímu soudu v České Lípě (dále jen „předkládající soud“) dne 23. 10. 2020, a to jako člen žalovaného družstva, domáhá, aby žalovanému byla uložena povinnost umožnit žalobci nahlédnout do zápisu z jednání představenstva (včetně jeho příloh), které se konalo dne 29. 9. 2020. K podpoře oprávněnosti takového požadavku žalobce odkázal na článek 61 stanov žalovaného družstva, z něhož má vyplývat, že každý člen družstva má právo

vyžádat si zápis o jednání orgánů družstva (tedy i jednání představenstva) a jeho přílohy k nahlédnutí.

2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále jen „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že k rozhodnutí o žalobě je věcně příslušný Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci, a to podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., kdy jde o spor mezi družstvem a jeho členem, který se svou podstatou váže k družstvu.
3. Žalobce k příslušné informativní výzvě předkládajícího soudu vyslovil s názorem předkládajícího soudu stran věcné příslušnosti nesouhlas, když konstatoval, že z § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. explicitně nevyplývá, že by daný spor měl projednat a rozhodnout krajský soud; předkládající soud ostatně projednává a rozhoduje i jiné spory mezi družstvem a jeho členem, například věc vedenou pod sp. zn. 35 C 40/2017. S ohledem na právě konstatované není podle žalobce důvod předávat ani tuto věc krajskému soudu a zbytečně zatěžovat účastníky vyššími náklady řízení.
4. Žalovaný pak k takové výzvě předkládajícího soudu sdělil, že nemá žádných námitek proti postupu soudu věc předložit k rozhodnutí o věcné příslušnosti nadřízenému soudu.
5. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
6. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.
7. Jak se z odstavce 1. odůvodnění podává, žalobce z pozice člena žalovaného uplatňuje vůči žalovanému družstvu - tedy obchodní korporaci ve smyslu § 1 odst. 1 a 3 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOK“), příslušný nárok, který odvozuje od práva člena, jež má být zakotveno ve zmíněném článku stanov žalovaného družstva.
8. Právě popsaný předmět řízení vymezený žalobcem v žalobě - jenž je přitom určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení (viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) - pak předurčuje povahu tohoto sporu, a to jako sporu mezi žalovaným družstvem jako obchodní korporací a žalobcem jako členem takové obchodní korporace, přičemž spor současně vyplývá z účasti - tedy členství - žalobce na žalované korporaci. Sám žalobce přitom v úvodu své žaloby v obecné rovině správně vychází z toho, že pokud je podle svých tvrzení členem žalovaného družstva, pak (v mezích § 575 odst. 1 ZOK) disponuje „všemi právy a povinnostmi vyplývajících z tohoto členství, upravenými stanovami družstva“; právě z příslušného článku stanov žalovaného pak žalobce odvozuje svůj žalobní požadavek.
9. V daném případě jsou tedy splněny všechny zákonné předpoklady pro to, aby věc byla pro účely určení věcné příslušnosti soudu posouzena jako věc podle speciálního ustanovení § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., jež zakotvuje jeden z případů výjimek z obecné věcné příslušnosti okresních soudů ve sporném občanském soudním řízení ve smyslu § 9 odst. 1 o. s. ř.
10. Nepřípadnou je přitom argumentace žalobce tím, že „z § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. explicitně nevyplývá, že by daný spor měl projednat a rozhodnout krajský soud“, když posouzení dopadu dotčeného ustanovení na projednávanou věc nezpůsobuje žádné interpretační obtíže, a to přes skutečnost, že zákonodárce z pochopitelných důvodů nepřistoupil k natolik kazuistické úpravě § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., která by výslovně stanovila, že ustanovení dopadá na věc konkrétně daného typu, tedy na spory, ve kterých se člen družstva vůči družstvu domáhá, aby družstvu byla uložena povinnost umožnit svému členovi nahlédnout do zápisu z jednání představenstva

družstva. Řešení otázky toho, zda předkládající soud - jako soud okresní - případně „projednává a rozhoduje i jiné spory mezi družstvem a jeho členem, např. žalobu vedenou pod sp. zn. 35 C 40/2017“, a to ve smyslu navazující argumentace žalobce, je pak bezpředmětné, a to s ohledem na skutečnost, že věcná příslušnost soudu je kategorií objektivní, která je bez dalšího založena příslušnou procesní úpravou (v daném případě § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.).

11. S ohledem na vše shora konstatované nadřízený soud pod bodem I. výroku tohoto usnesení rozhodl tak, že k projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy (§ 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř.), přičemž - pod bodem II. výroku - současně uvedl konkrétní soud, kterému bude věc po právní moci usnesení postoupena (§ 104a odst. 6 část věty před středníkem o. s. ř.); rozhodnutím pod bodem II. výroku tohoto usnesení však není dotčeno ustanovení § 105 o. s. ř. (§ 104a odst. 6 část věty za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 4. ledna 2020

JUDr. František Kučera
předseda senátu